

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ İLE ANNE-BABALARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN TARAFLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ANALİZ

Nuran TUNCER

Öğr. Gör., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, nuran.tuncer@gop.edu.tr

Ayşe Belgin AKSOY

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Okulöncesi Eğitimi Anabilim dalı, ayse1961@gmail.com

Received: 01.03.2016

Accepted: 07.01.2017

ÖZ

Gençlerin anne-babasıyla olan etkileşiminin niteliği her iki taraf açısından da önem arz etmektedir. Anne-baba ve çocuk arasında kurulan bu etkileşimin sağlam temellere oturması iletişim sürecinin niteliğine ve karşılıklı beklentilere göre değişmektedir. Özellikle aileler ve gençler bu süreci, sonuçlarını, olumlu yönlerini ve zorluklarını çocuklarıyla beraber yaşamaktadırlar. Bu nedenle bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin ve anne-babalarının birbirleriyle olan ilişkilerinin kendi bakış açılarından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada temel nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve 15'i üniversite öğrencisi ve onların anne-babaları olmak üzere toplam 45 kişi ile görüşme yapılmıştır. Veri analizleri sonucunda, Çocuklar ve anne babaların birbirinden beklentileri, karşılıklı iletişim kurmanın kolay olduğu durumlar. Karşılıklı iletişim kurmanın zor olduğu durumlar, gençler tarafından anne-babanın örnek alınan ve eleştirilen davranışları ve kuşaklar arası farklar hakkındaki ana-baba görüşleri olmak üzere beş ana tema belirlenmiştir. Ayrıca, araştırma sonucunda anne-babalar ve çocukların beklentileri arasında farklılıklar olduğu ancak iletişim kurmanın zor olduğu durumların genellikle benzerlikler içerdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile, iletişim, anne-baba ergen ilişkileri.

THE ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY STUDENTS AND PARENTS IN TERMS OF PARTIES: A QUALITATIVE ANALYSIS

ABSTRACT

The quality of the interaction between the young and their parents is significant in terms of both sides. Building this relationship on a solid ground changes depending on the quality of communication process and on mutual expectations. In particular, parents and the young experience this process and its consequences, positive sides and challenges all together. Therefore, in this study, it is aimed to analyze the relationship between the university students and their parents from the viewpoint of these young people. In the study, basic qualitative research method has been used and 45 people in total, 15 are university students and the rest is their parents, have been interviewed. As a result of the data analysis, five main themes have been determined: The expectations of parents and children from each other, the cases in which mutual communication is easy, the cases in which mutual communication is hard, the parents' behaviours which are taken example or criticized by the young and parents' views regarding the generation gap. Moreover, at the end of the study, it has been found that the expectations of

parents and children show differences while the cases in which communicating reciprocally is hard show similarities.

Keywords: Family, communication, parents and adolescent relationships.

GİRİŞ

Aile, samimi ve yüz yüze ilişkilerin sürdürüldüğü en küçük fakat en önemli sosyal kurumdur. Bu sosyal kurum şekil olarak küçük olmasına rağmen, mahiyet itibarıyla önemlidir. Çünkü insanın başlıca karakter ve özellikleri burada şekillenmektedir. Bu yüzden aile toplumun çekirdeği konumundadır (Dirican, 2006: 14). Bu çekirdeğin merkezinde yaşayan ve toplumsal bir varlık olan insan, yüzyıllar boyunca çevresiyle etkileşim içerisinde olmuştur. Duygularını, düşüncelerini, hayallerini ve umutlarını aktarma gereksinimini konuşarak ve yazarak gidermeye çalışmış, bunların da dinleme ve okuma yoluyla anlaşılmasını istemiştir. Bu ortak paylaşım gereksinimine bağlı olarak da iletişim denen olgu ortaya çıkmıştır.

Çok temel tanımıyla iletişim, iletilen bilginin, hem gönderici hem de alıcı tarafından anlaşıldığı ortamda, bilginin bir göndericiden bir alıcıya aktarılma sürecidir. İletişim, iletişime giren tüm tarafların üzerinden bilgi alışverişi yapılacak ortak bir dili anlamalarına gereksinim duyar (Pembecioğlu, 2006; 2011). Bu da düşüncelerin sözel olarak (konuşma) karşılıklı takası, yani iki kişinin birbirini anlamasını ve karşındakine anlatabilmesini amaçlayan bir süreci ifade eder (Zillioğlu, 2003 akt: Gönenç, 2007). Bu sürecin içinde ki ilk halka ailedir. Aile bireylerin kişilerarası iletişim becerilerini kazandığı bir okuldur. Nitekim bireyin tüm ilişkileri, aileden edindiği bilgi birikimine ve iletişim becerisine göre şekillenmektedir. Bu birikim ve beceri bireyin doğduğu andan itibaren çevresiyle iletişim kurmasıyla başlamaktadır. Aile içi iletişim; aile üyelerinin birbirlerine sözel ve sözel olmayan davranışlarla verdikleri tepkileri, mesajları kapsar. Bu iletişim doğru şekilde kurulduğunda bireyler birbirlerinin duygu ve düşüncelerini daha kolay anlayabilirler ve birbirlerinin ihtiyaçlarına daha duyarlı olabilirler (Doğan, 2013: 208).

Her çocuğun ailesi ile ilişkisinin kendine özgü bir yönü bulunduğu gibi, yetişkinlerin de yaşama bakış açıları, çocuk edinmedeki bilinç düzeyi, kendi yetiştirilme ortamları ve biçimleri de çocukları ile olan ilişkilerini önemli ölçüde etkiler. Aile, eğitimde çocuklar ve öğretmenler kadar önemli bir rol üstlenmektedir (Morrison, 2012). Çocuğun ilk iletişim stratejilerini biçimlendiren aile olduğundan ailede, çocuk ile ilgilenen yetişkin sayısı ve bunların çocukla iletişimleri son derece önemlidir (Pembecioğlu, 2011). Özellikle ailelerin, çocukların hem akademik başarısında hem de yaşamları boyunca başkalarıyla kuracakları olumlu ilişkilerinde önemli rolleri olduğu pek çok araştırmayla ortaya konmuştur (DePlanty, Coulter-Kern ve Duchane, 2007; Dinizulu, Grant, Bryant ve diğ., 2014; Fan ve Chen, 2001; Friesen, Woodward, Horwood ve Fergusson, 2013; Fisher ve Dixon, 2001; Jeynes, 2005). Özellikle Anne-babanın iletişim tarzı ve tutumu çocukların ahlaki gelişimlerinden akademik başarılarına kadar birçok alanda hem anlık hem de kalıcı etkilere sahiptir (Bornstein ve Bornstein, 2007). Bir takım değerlerin kazanıldığı yer olan aile, ilk iletişimin başladığı yer olarak da büyük bir öneme sahiptir. Bu bağlamda bireyin hayatı, yaşam çizgisi de dikkate alınarak incelendiğinde, bebeklik, çocukluk, ergenlik,

yetişkinlik ve yaşlılık gibi ana gelişim dönemlerine ayrıldığı görülmektedir. Bu dönemlerin içinde etkileşimi en fırtınalı dönemini ergenlik oluşturmaktadır. Ergenlik çocukluktan erişkinliğe geçiş sürecidir (Yavuzer, 2002: 262, Koç,2004). Çocuklukla yetişkinlik arasında yer alan ergenlik döneminin, topluma, kültüre ve kişiye göre farklı özellikler taşıması nedeniyle tanımını vermek çok güçtür (Ertekin, 2015). Ergenlik dönemi ile ilgili günümüze kadar birçok tanım yapılmıştır (Dinçer, 2008: 3). Ancak içlerinde ergenliğe ait en geniş tanım UNESCO'ya aittir. Ergenlik UNESCO'nun tanımına göre; genç, öğrenim yapan ve hayatını kazanmak için çalışmayan ve evli olamayan insandır (Yılmaz, 2007: 34). Bu tanıma göre üniversitede okuyan gençlerde hala ailesine ekonomik olarak bağımlı olduklarından ergen tanımına girmektedir. Çünkü bir başka tanımda ergenlik, "çocukluğun olgunlaşmamışlığından yetişkinin olgunluğuna geçişin ve gelecek için hazırlanmanın gerçekleştiği, biyolojik, psikolojik, toplumsal ve ekonomik bir geçişler dönemi" olarak açıklanır (Steinberg, 2007). Kişinin biyolojik yapısına bir geçiş dönemi olan ergenlik, davranışların en aşırıya kaçtığı, duyguların alt üst olduğu bir çağdır (Temel ve Aksoy, 2005). Çünkü ergenlik dönemi, psikolojik ve sosyal açıdan bir gelişme ve olgunlaşmanın gerçekleştiği, çocukluktan yetişkinliğe bir geçiş dönemidir (Karaköse, 2013). Bu dönemde genç, başkalarının kendisi hakkında olumlu ve olumsuz algılarını içselleştirirken başkaları tarafından nasıl algılandığı konusunda da duyarlı davranmaktadır. Ana ve babaların gençlerin bu döneminin gelişim özellikleri konusunda bilinçli olmaları, davranışları ile model niteliği taşımaları, ihtiyaçlarına karşı duyarlı olmaları ve çocukları ile sevgiye dayalı bir iletişim kurmaları önemlidir (Altıntaş, 1991). Çünkü ilk sosyalleşme aracı ailedir. Ailenin yaşam tarzı, tüketim alışkanlıkları, birbirleriyle olan etkileşimleri, iletişim kurma ve dili kullanma biçimi ve benzeri faktörler bireyin tüm benliğinin oluşmasında etkili olan bir kavramdır (Baran, 2013: 8).

Anne babanın çocuklarıyla olan ilişkisini konu alan ve ana-baba tutumları üzerinden yapılmış birçok araştırma ve yazılı birçok kaynak vardır. Bu araştırmalarda vurgulanan fikirlere göre ebeveynin özellikle annenin çocuğuyla olan etkileşimi ve çocuk yetiştirme tutumları bireyin kişiliğinin ortaya çıkmasının da yapıtaşlarını oluşturmaktadır (Ayyıldız, 2005; Baumrind,1991; Bornstein ve Bornstein, 2007; Kulaksızoğlu, 2004). Farklı yaş gruplarıyla yapılan çalışmalarda da, ailenin çocuk yetiştirme konusunda ki tutumu ve çocuklarıyla kurdukları iletişimin niteliğinin bireyin ileride kuracağı olumlu ilişkilere basamak oluşturacağı ifade edilmiştir (Sak, Şahin Sak, Atlı ve diğ., 2015; Şanlı ve Öztürk, 2012). Bu bakış açısından hareketle, gencin sağlıklı bir kişiliğe sahip olması için ailede temeller sağlam atılmalıdır. Temelleri sağlam bir şekilde kurulan aile içi iletişim, kişiye özgüven verir, ayaklarını yere basmasını ve çevresindekilere güvenle yaklaşmasını sağlar. (Pembecioğlu, 2011). Araştırmacılar gençlerin kendilerini tanımlamalarının anne, baba, yakın arkadaş, romantik partner ya da akranlarının yanında değiştiğini bulmuştur (Atak ve Taştan, 2012). Gençliğin çelişkili doğası göz önüne alındığında bunun duruma ve zamana göre dalgalanması şaşırtıcı değildir (Harter, 2006). Fakat aile içi ilişkilerden söz edildiğinde, her bir aile üyesinin diğer bir aile üyesi ile kurduğu ilişkiler ve bu ilişkilerin aile üyeleri üzerindeki etkileri ve genel olarak aile bütünlüğü içindeki etkileşimler kastedilmektedir (Cihangir, 2011: 55). Bu yüzden bireyin ailesiyle olan etkileşiminin niteliği her iki taraf açısından da önem arz etmektedir.Çünkü çocukların ilerideki yaşantılarında hem yaşlılarıyla hem de kendilerinden yaşça büyük ya da küçük kişilerle kuracakları olumlu ilişkilerinde ailenin ve aile içi etkileşimin önemli etkileri olduğu pek çok araştırma tarafından ifade edilmektedir (Jeynes, 2015; Moon ve Lee, 2009; Seiffge-Krenke, Persike ve diğ., 2013; Yoder ve Lopez,

2013; Willemen, Schuengel ve Koot, 2011). Anne-baba ve genç arasında kurulan bu etkileşimin sağlam temellere oturması iletişim sürecinin niteliğine ve karşılıklı beklentilere göre değişmektedir. Buzeminin sağlam temellere oturması için karşılıklı beklentilerin iyi belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü yaşam boyu devam edecek olan ve yaşamın her alanını etkileyecek olan anne-baba genç ilişkisinin niteliğini bu beklentilerin karşılıklı doğru anlaşılması ve doğru ifade edilmesi belirleyecektir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı, üniversitede okuyan gençlerin anne babalarıyla olan ilişkilerini anne-babaların ve gençlerin bakış açısından ortaya koymaktır.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- 1- Gençlerin ve anne-babaların birbirlerinden beklentileri nelerdir?
- 2- Karşılıklı iletişimlerinin kolay ve zor olduğu durumlar nelerdir?
- 3- Gençler tarafından anne-babanın örnek alınan ve eleştirilen davranışları nelerdir?
- 4- Kuşaklar arası farklarda anne-baba görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Çalışma nitel araştırma desende gerçekleştirilmiştir (Merriam, 2013). Nitel araştırma, bir problem ya da konunun keşfedilmesine fırsat sağlayan ya da belirlenen konuların detay, kapsam ve farklılıklar bakımından derinlemesine araştırılmasını sağlayan bir yöntemdir (Creswell, 2013; Patton, 2014). Bu çalışmada, üniversitede okuyan gençlerin anne babalarıyla olan ilişkilerinin anne-babaların ve gençlerin bakış açısından ayrıntılı bir biçimde ortaya çıkarılmaya çalışıldığı için temel yorumlayıcı nitel araştırma deseni kapsamında verilerin toplanmasında yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir.

Çalışma grubu

Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme (Patton, 2014: 46) kullanılmıştır. Nitel araştırma tipik olarak nispeten küçük örneklem üzerinde bir fenomenin derinlemesine anlaşılmasına ve incelenmesine imkân vermek için amaçlı seçilen tek duruma bile odaklanabilir. Amaçlı örneklemin mantığı ve gücü derinlemesine anlam üzerine yaptığı vurgudan gelir (Patton, 2014: 46). Belli bir amaç doğrultusunda bilgi zengini durumlar seçmede farklı yollar izlenebilir. Her bir stratejinin mantıksal açıklaması belli bir amaca hizmet eder (Patton, 2014: 230). Bu bakımdan araştırmada amaçlı örnekleme yönteminden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar ya da durumlardan oluşabilir. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü (temel nitelikleri) karşılayan birimler örnekleme alınırlar. Ölçüt örneklemdenki asıl nokta seçilecek olan durumun bilgi vermek açısından zengin olmasıdır (Büyüköztürk ve Diğerleri, 2009; Patton, 2014: 238).

Bu araştırmaya katılacak üniversite öğrencilerinin seçiminde, adayların 1. Sınıfa devam ediyor ve ailesiyle birlikte yaşıyor olmaları temel ölçüt olarak belirlenmiş ve kolay ulaşılabilir örneklem seçilmiştir. Bu temel ölçüt uyarında, bu çalışmanın amacı göz önünde bulundurularak katılımcı olarak 20015-2016 öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda

öğrenim görmekte olan 10 kız 5 erkek toplam 15 öğrencinin ve onların anne-babası gönüllülük esasına göre görüşüne başvurmak üzere seçilmiştir. Araştırmanın örneklemi 18-21 yaş aralığında olan 15 öğrenci ve onların anne babalarından oluşmaktadır. Görüşmeler araştırmacı tarafından karşılıklı olarak önce öğrencilerle daha sonra ise onların anne ve babalarıyla olmak üzere toplamda 45 görüşme ayrı ayrı yapılmıştır. Görüşmeler daha sonra görüşmenin detaylarına odaklanmak için ses kaydına alınmıştır. Görüşmeciler ses kaydı için aydınlatılmış onam formu imzalayarak görüşmeye alınmışlardır.

Araştırmada Yararlanılan Etik İlkeler

Verileri toplama aşamasında etik prensipler (Miles&Huberman, 1994) çerçevesinde önlemler alınmıştır. Öncelikle katılımcılara araştırma konusuyla ilgili bilgi sahibi olmaları için sosyal medyadan açıklamalar yapılmıştır. Ardından araştırmacının mail adresine “çalışmaya katılmak istiyorum” yazan katılımın gönüllü olduğu ve araştırmanın herhangi bir yerinde özgürce katılımı sonlandırmayı seçebilecekleri konusunda açıklamalı bir yazı hazırlanmıştır (Glesne, 2013). Çalışmaya katılmayı kabul eden katılımcılarla ortak belirlenen bir yerde görüşmeler yapılmıştır.

Veri Toplama Yöntemleri

Araştırma verileri, üniversite öğrencileri onların anne ve babaları olmak üzere her biriyle bireysel olarak yüz yüze araştırmacı tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacılara konunun ana çerçevesini belirleyip kendi konuları kapsamında soru sorma olanağı verirken, aynı zamanda görüşme sırasında ortaya çıkabilecek yeni durumlara göre sorular eklemeye fırsat veren esnek bir yapı sunmaktadır (DiCicco-Bloom ve Crabtree, 2006). Araştırmacı, görüşme yaptığı kişinin verdiği cevaplara odaklanarak konu hakkında derinlemesine bilgi edinme fırsatı bulur (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2013). Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeydeki standartlığı ve aynı zamanda esnekliği nedeniyle eğitimbilim araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Türnüklü, 2000). Araştırmacı tarafından kuramsal bilgiler derinlemesine incelenerek öncelikle bir görüşme formu geliştirilmiştir. Araştırmanın amacı ve sorularını içeren görüşme formunda, alan uzmanlarının da görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ardından, görüşme sorularının uygun ve anlaşılır olup olmadığını belirlemek için bir anne, bir baba ve bir öğrenci ile ön görüşme yapılmıştır. Pilot görüşme sonunda soru formu yeniden düzenlenmiştir. Veriler araştırmanın amacı doğrultusunda bireysel görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Dokümanların araştırma amacı doğrultusunda üretilmesi araştırmacıya kullanılabilir ve güvenilir veriler sunmaktadır. Dokümandan elde edilen veriler görüşme yöntemiyle elde edilen veriler gibi kullanılarak araştırmacıya kolay ulaşılabilir veri kaynakları sunmaktadır (Merriam, 2013).

İşlem

Araştırma kapsamında gönüllü katılım sağlanması için okulda bir duyuru yazılmıştır. Bu duyuruya olumlu yanıtla dönen katılımcılara araştırma hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Görüşme başlamadan önce soru formunun başında katılımcılara araştırmanın amacı ve veri toplamak için kullanılan sorular sözlü olarak açıklanmıştır. Görüşme süreci hazırlanan görüşme kılavuzu doğrultusunda Ekim-Aralık 2015 aylarında gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin tamamı, öğrencilerden ve ebeveynlerden önceden randevu alınarak, belirlenen tarihlerde araştırmacı tarafından yüz yüze bireysel olarak yapılmıştır. Okul çalışma ofisinde gerçekleştirilen görüşmeler yaklaşık 30–45 dakika arasında sürmüştür. Araştırmacı görüşmenin başlangıcında, amacını ve görüşmenin nasıl yürütüleceğini ebeveynlere açıklamış ve verilerin güvenilir bir biçimde elde edilebilmesi için ses kaydı izinini almıştır.

Verilerin analizi

Görüşmelerde öğrenciler ve anne-babalar için kod adı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verileri çözümlemek için ilk önce kaydedilen görüşmeler deşifre edilmiştir. Daha sonra çalışmanın verileri, güvenilirliğin sağlanması için biri araştırmacının kendisi, diğeri de nitel veri analizi konusunda deneyimli bir öğretim elemanı olmak üzere iki kişi tarafından ayrı ayrı okunarak analiz edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler oluşturulan kategoriler doğrultusunda değerlendirilmiş ve gruplanmıştır. Gençler, anneler ve babalar ile ayrı ayrı yapılan analizlerde çıkan sonuçlar Güvenirlik = $\frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu hesaplama sonucunda araştırmanın güvenilirliği %94 olarak belirlenmiştir. Güvenirlik formülü ile hesaplanan sonucun %70'in üzerinde olması durumunda değerlendiriciler arasında güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Miles ve Huberman, 1994).

BULGULAR

Öğrenciler ve anne-babaların görüşlerinden elde edilen bulgular, veri analizleri sonucunda; Çocuklar ve anne babaların birbirinden beklentileri, karşılıklı iletişim kurmanın kolay olduğu durumlar, karşılıklı iletişim kurmanın zor olduğu durumlar, gençler tarafından anne-babanın örnek alınan ve eleştirilen davranışları ile kuşaklar arası farklar hakkındaki ana-baba görüşleri olmak üzere beş ana tema altında toplanmıştır.

Kişisel bilgi formundan elde edilen bulgulara göre;

Çalışmaya 15 öğrenci ve bunların anne-babaları olmak üzere toplam 45 kişi katılmıştır. Katılan öğrencilerin yaşı 18-21'dir. Annelerin yaşı 38-55, Babalar ise 39-56 yaş aralığındadır. Annelerin 7 tanesi ilkokul, 4 tanesi ortaokul, 4 tanesi lise mezunu olup babaların ise 4 tanesi ilkokul, 1 tanesi ortaokul, 7 tanesi lise, 2 tanesi Yüksekokul ve 1 tanesi de Lisansüstü eğitime sahiptir.

Çocuklar ve anne babaların birbirinden beklentileri

Öğrencilerin tamamı (n=15)anne-babalarından manevi destek beklediklerini dile getirmişlerdir. Bu manevi desteğin içinde daha fazla hoşgörü, daha fazla özgürlük, kardeşler arası kıyaslama yapmamak, sevgi ve iletişimde uzlaşmacı olmak, empati kurmak, eleştirilmemek ve iletişim kurarken seviyeye inilmesi gibi beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentileri bir öğrenci şöyle açıklamıştır; *“Babam her zaman dışarıdan bakınca evi temsil eden sensin der, ben büyük olduğum için ve de kız olduğum için özellikle kardeşlerim arasında kavga çıktığında ortamı yumuşatmamı benden bekler annem ise evde genellikle temizlik işiyle uğraştığından fazla agresif oluyoro da benden yardım bekliyor. Ben ise onlardan arkamda durmalarını bekliyorum. Yanlış yapsam bile yanımda olsunlar ve beni anlasınlar istiyorum”* (Nur, 21 yaş).

Öğrencilerin bir kısmı da anne babaların çoğu zaman nasıl destek olacaklarını bilemedikleri için problem yaşadıklarına vurgu yapmışlardır. Bu konuda 19 yaşındaki Ayşe, görüşlerini aşağıdaki gibi açıklayarak kendini şöyle ifade etmiştir: *“Ben ne yaparsam kendi bildiğimi yapıyorum annem de babam da bana nasıl destek olacağını bilemedikleri için bence bir şey diyemiyorlar bu da bizim aramızdaki iletişime engel oluyor. Ben isterim ki onlar benim yapacağım şey hakkında daha çok bilgi sahibi olsun ve beni yönlendirsın. Bilseler yapacaklar fakat bilmiyorlar. O zaman da ister istemez uzaklaşıyorum ben de.”*

Görüşmeye katılan anne-babaların çocuklarından beklentilerine baktığımızda ise; annelerin yarısından çoğunun (%60) (n=9) daha çok paylaşmayı, yüz yüze iletişimi, arkadaş yerine koyulmayı bekledikleri, her gün eve geldiğinde hatıranın sorulmasını bekledikleri görülüyor. Görüşmeye katılan babalar ise öncelikli olarak, daha çok saygıyı, yaşına uygun davranışlar göstermesini beklediklerini ifade ediyorlar. Anne-babaların ortak beklentilerine baktığımızda ise, görüşmeye katılan anne-babaların yarısından fazlası (%80) (n= 24) çocuklarından yalan söylememelerini ve açık sözlü olmalarını beklediklerine vurgu yapıyorlar. Görüşmeciler babalardan biri;*“Çocuğum bana yalan söylemesin dürüst olsun ben onun her türlü arkasında dururum. Saygılı olması lazım benimle konuşurken bir de kardeşlerine sevgili. Bir de benimle he şeyini paylaşması benim için çok önemli bir konudur. Onu anlamak çok önemli bir konu benim için. Çocuğumla arkadaş gibiyimdir. Hiçbir şeyi ondan üstün tutmam”*(Abdullah, 40 yaşında) Görüşmecinin burada beklentilerinde saygıya ve dürüstlüğe vurgu yaptığı görülmektedir. Anneler ise daha çok yüz yüze iletişim beklentisini, açık olmalarını, yardım talep edilmesini ve paylaşmayı istediklerine vurgu yapmışlardır. Görüşmeciler annelerden olan Mürşide *“Ben çocuğumla saygı sevgi çerçevesi içinde gerekse bir arkadaş olarak iletişime geçmeye çalışıyorum hep. Maddi manevi elimden ne gelirse yanında olmaya çalışırım”* diyerek çocuğuna bir birey olarak saygı duyduğunu ve onunla sağlıklı iletişim kurmak istediğini ifade etmeye çalışmıştır. Araştırmaya katılan babalardan birinin beklentisi her şeyi ilk bilen kişi olmayı istemektir. Bu konuda konuşan baba şöyle söylemiştir; *“Ondan bana her şeyini anlatmasını isterim. Sorunlarını ya da mutluluklarını doğrudan bilen ilk kişi olmak benim için önemlidir. Sokakta,*

kahvede ve ya akrabalarından çocuğumla ilgili bir şeyi duymak beni rahatsız eder. Kendimi baba gibi hissedemem.”(Mesut, yaş 48)

Bu konuda anne ve babaların beklentilerine baktığımızda annelerin babalara göre daha duygusal tutumlar sergilediği görülmektedir.

Karşılıklı iletişim kurmanın kolay olduğu durumlar

Görüşmeye katılan anne-babaların tamamı (n=30) sağlık konusunda, arkadaşları söz konusu olduğunda, okul konusunda, ailevi konularda, eğitim konusunda, arkadaşları hakkında, dersleri hakkında ve maddi konularda çocuklarıyla iletişim kurmanın kolay olduğunu vurgulamışlardır. Görüşmeye katılan babalardan biri düşüncelerini şöyle belirtmiştir. *“Maddi konularda iletişim kurmam çok daha kolaydır. Kardeşleriyle ilgili problem olduğu zaman iletişim kurarız. Arkadaşları ile ilgili sıkıntıları olduğunda da gelip bana anlatır beni bir arkadaş olarak görür ve benimle paylaşır”* (Abdullah,40 yaşında)

Annelerden Ebru ise görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir, *“Çocuğumla bazı konularda fikir ayrılıklarımız olabiliyor fakat sağlık konusunda, arkadaşları konusunda alışveriş konusunda ve beklentileri konusunda kolay iletişim kurduğumuzu düşünüyorum çünkü bu konularda bana güveniyor ve bana danışmadan bir şey yapmıyor”* burada anne daha çok temel ihtiyaçlar söz konusu olduğunda iletişimin daha kolay olduğunu söylemek istemiştir.

Araştırmaya katılan anneler daha çok alışveriş, tv izleme, yüz yüze sohbet sırasında, mimiklerini kullanma konusunda, üzgün olduklarında, duygusal paylaşımlar esnasında, hobileri ve sevdiği şeylerden bahsetme konularında çocuklarıyla kolay iletişim kurduklarını ifade ederken babalar ise daha çok, teknolojik konularda, ders konularında, mutlu olduğu durumlarda ve bazı özel durumlar hariç her konuda iletişim kurmayı kolay olarak adlandırmışlardır. Anneler ve babaların iletişim kurmayı kolay olarak ifade ettikleri durumlara bakacak olursak annelerin daha çok hayatın zor zamanlarında üzüntü, sıkıntı, sorun vb. gibi çocuklarıyla iletişim kurmalarını kolay olarak ifade ederken babalar daha çok ders, teknoloji konuları ve mutluluk gibi temel durumları temel alarak cevaplamışlardır.

Görüşmeye katılan Üniversite öğrencilerinin cevaplarına baktığımızda ise, iletişimi kolay olan konuları, dersler, arkadaşlar, eğitim, canımı sıkan durumlar olarak ifade etmişlerdir. Gençlerden biri, *“Onların izin vereceği şeyleri konuşabilirim daha çok. Bana genelde eğitim konusunda destek olurlar ben de bir tek bu konuda kolay iletişim kurabilirim”*(Kübra, 19 yaş) diyerek iletişimin kolay olmasını ailesinin izin verdiği konuları konuşmaktan ibaret olduğunu ifade etmek istemiştir. Meral ise *“Derslerim iyiye ailemle iyiyizdir. İletişimimizi belirleyen yegâne şey derslerimdir”* diyerek diğer görüşmeci Kübra gibi anne-babasının beklentisine cevap verdiği sürece iyi iletişim kurduğunu ifade etmeye çalışmıştır. 20 yaşındaki Ali ise, *“Annem babam düştüğümde kalktığımda biz de ergen*

olduk diye bana destek oluyorlar” diyerek anne-babasıyla zor zamanlarında iletişim kurmanın daha kolay olduğunu vurgulamıştır.

Burada gençler aileleriyle iletişim kurarken kendileri için zor zamanlar diye nitelendirdikleri durumları kolay iletişim kurulan konular olarak betimlemişlerdir. Gençlerin cevaplarından anne-babaları zor günlerde destek ünitesi gibi aldıkları düşünülebilir. Anne-babaların ise kolay iletişim kurdukları konuların dersler, eğitim, arkadaşlar gibi daha çok çocuklarından bekledikleri sorumluluklara göre şekillendirdikleri söylenebilir.

Karşılıklı iletişim kurmanın zor olduğu durumlar

Çalışmaya katılan anne babaların ve gençlerin vurgulamış oldukları noktalardan bir diğeri ise; iletişim kurmanın zor olduğu durumlardır. Çalışmaya katılan annelerden yarısına yakın kısmı %46 (n=7) çocuklarının sinirli olduğunda, TV izlerken, ev işlerinde, dolaylı iletişim olduğunda, teknoloji kullanımında, başkalarının düşüncelerini kabul etme konularında iletişim kurmanın zor olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda görüşlerini söyleyen annelerden biri düşüncelerini şöyle ifade etmiştir; *“Genelde televizyon izlediği sırada iletişim tamamen kopuktur. Sinirli olduğu zaman da hiçbir laf söylenmez. Ben elimden geldiğince iletişim kurmaya çalışırım”*(Fatma, 45 yaşında). Görüşmeci burada iletişim kurmanın zorluklarından bahsederken iletişim kurma konusunda kendi çabasına vurgu yapmıştır. Bu konuda, annelerden biri ise; *“Teknoloji konuları dışında çok zor iletişim kurabiliyoruz. Okul dışındaki çoğu zamanını bilgisayar başında geçiren çocuklar olduğu sürece iletişim diye de bir şey kalmıyor”* (Mürşide yaş 42) diyerek çocuğuyla iletişim kurmanın teknolojik araçlar yüzünden neredeyse imkânsız olduğuna vurgu yapmak istemiştir. Bu konuda Nevin çocuğuyla sevgili ve cinsellik konularında iletişim kurmanın zor olduğunu şöyle açıklamıştır; *“ Genelde her konuda iletişim kurmam kolaydır çünkü arkadaş gibiyiz fakat istisnai durumlar var mesela sevgili, kız arkadaş, cinsellik gibi”* bu annenin çocuğunun erkek olduğu göz önüne alındığında annenin söyleminden cinsiyetten kaynaklı bir mesafe yaşandığı düşünülebilir. Bu konuda ki babaların görüşlerine baktığımızda ise, daha çok zaman kullanımı konusunda, kız arkadaş, cinsellik, sevgili konularında iletişimin zor olduğuna vurgu yapmışlardır. Babaların yarısı hiçbir konuda iletişim zorluğu yaşamıyorum derken diğer yarısı (n=7) bunların yanı sıra iletişimin nadiren kolay olduğunu söylemişlerdir. Babalardan Hüseyin kızıyla olan iletişimi için *“Bana her şeyini çok rahatlıkla anlatamaz. Aramızda ki baba ve çocuk ilişkisi belli konularda mesafelidir. ”* diyerek aralarındaki iletişimin sınırlı oluşuna dikkat çekmiştir. Diğer yandan iletişiminin her şekilde kolay olduğunu söyleyen ve 40 yaşında bir baba olan Abdullah oğluyla iletişimini anlatırken şöyle demiştir; *“ Çocuğumla hiçbir konuda iletişim kurmada zorluk çekmedim. Onunla bir baba gibi değil de arkadaş gibi oldum her zaman. Çünkü benim de her zaman arkadaşım çocuğumdur. Belki de genç bir baba olduğum için iletişim kurmam kolay olmuştur”*

Karşılıklı iletişimin zor olduğu durumlarda gençlerin bakış açısına döndüğümüzde ise öncelikli olarak anne babalarla paralel bir şekilde birinci sırada romantik ilişkiler konusu yer almaktadır. Gençlerin %53’ü (n=8) kız arkadaş ve romantik ilişkilerini anne-babalarıyla konuşmakta güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Bunun

arkasından kızların tamamı yanlış davrandıklarında, ne yaptığının sorulmasında, kılık kıyafet, örf-adetler, yanlış anlaşılmalarda konusunda erkeklerin tamamı ise siyaset, yüz kızartıcı durumlar, sigara içme ve internet konularında iletişim kurmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Gençlerden Ayşe bu konuda ki düşüncelerini şöyle ifade etmiştir. *“En ufak bir erkek meselesinde iletişim kurmam imkânsızdır. Mesela bir şeyler yakaladıklarında bu sevgili olayı değil sadece en ufak bir yanlışmda dahi kendimi aileme ifade edemiyorum etsem de onlar anlamıyorlar sormuyorlar bana ne yaptın diye hemen o kişiye odaklanıyorlar ve beni dinlemiyorlar bile”* yine gençlerden Zeki, *“Özel konularda iletişim kurmam zordur mesela kız arkadaş konusunu babamla konuşamam fakat annemle konuşabilirim”* diyerek anne babasıyla aynı düzeyde bir iletişiminin olmadığını vurgulamak istemiştir. Verilen cevaplara bakıldığında anne-babalar ve gençlerin iletişim kurmakta zorlandığı konular nerdeyse ortaktır.

Gençler tarafından anne-babanın örnek alınan ve eleştirilen davranışları

Gençlerin vurguladığı bir diğer nokta ise anne-babalarını örnek aldıkları ve eleştirdikleri davranışlar konusunda olmuştur. Gençler babalarının iletişim biçimini, bilinçli olmasını, ailesine sahip çıkmasını, manevi değerlerini, çok kitap okumasını örnek alırken aynı gençler annelerinin cana yakınlığını, fedakârlığını, çocuk yetiştirme tutumlarını, erdemli ve ahlaklı oluşunu, sabırlı oluşunu, çalışkanlığını, iletişimini, çocuklarına destek oluşunu ve tutumluluğunu örnek aldığını vurgulamıştır. Bu konuda gençlerden Merve düşüncelerini şöyle dile getirmiştir. *“Babamın bilinçli olmasını, cahil olmamasını örnek alıyorum kendime ben de büyük ihtimalle bu şekilde olmak isterdim. Bir de çok kitap okumasını özellikle ona benzemeyi çok istiyorum çünkü çok bilinçli”* Gençlerden Seda ise anne babasının çocuk yetiştirme tutumunu örnek aldığını ve buna çok saygı duyduğunu ifade ederek anne-babasına olan hayranlığını dile getirmiştir. Görüşmeci gençlerden biri *“Annemin sabrını kendime örnek alıyorum babama 40 yıl nasıl dayanış ve sevmiş bilmiyorum. Ben sevsem bile dayanamazdım”* (Meral, 20 yaş) diyerek, düşüncelerini belirtmiştir. Çalışmaya katılan gençler genellikle annelerini babalarına göre daha fedakâr ve cana yakın olarak tanımlarken babalarının manevi değerlerini ve bilinçli oluşlarını öne çıkararak anlatmışlardır. Bunların yanı sıra gençler ailelerini eleştirdikleri ve değiştirmek istedikleri davranışlar konusunda en fazla babalarını eleştirmişlerdir ve onların bazı davranışlarını değiştirmek istediklerini belirtmişlerdir. Bu eleştirilerin başında babaların; ilgisizliği, sınav baskısı, geleneksel oluşları, siyasi düşünceleri, inatçılıkları, anlayışsızlıkları, kahve alışkanlıkları ve vurdumduymaz yapıları yer alırken gençlerden yalnızca bir tanesi annesi için sır saklayamadığını ve onun bu davranışını değiştirmek istediğini ifade etmiştir. Gençlerde Ebru anne babasının anlayışsızlığından şikâyetçi olduğunu şu şekilde dile getirmiştir. *“ Beni olgun görüyorlar oysa hala küçük hissediyorum kendimi. Ağladığımda sen çocuk gibi neden ağlıyorsun diyorlar ben de içimden geleni söyleyemiyorum o zaman. Bu davranışlarını değiştirmeyi çok isterdim”* gençler her şekilde anne-babalarında değiştirmek istediği bir davranışın mutlaka olduğunu düşünmektedirler. Görüşmeye katılan öğrencilerden babalarının ilgisiz ve baskıcı tutumuna vurgu yapanların çoğunluğu erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Erkek öğrenciler kızlara göre babalarıyla iletişim kurmakta daha fazla zorlandıkları ve daha fazla yalnız kaldıklarını vurgulamışlardır.

Kuşaklar arası farklarda anne-baba görüşleri

Çalışmaya katılan anne-babalar kuşaklar arası farkları dile getirirken tamamı %100 (n=30) “*eskiden ergenlik diye bir şey yoktu, normal ve sıradandı her şey şimdi özel ilgi istiyorlar*” diyerek kendi ergenlikleriyle çocuklarınınkini karşılaştırmışlardır. Anne babalardan %76’sı (n=23) şimdi ve eskiyi karşılaştırırken şu konulara vurgu yapmışlardır; eskiden mesafeli olunması, teknoloji farkı, anlayışın olmaması, sorunların paylaşılmaması, duyguların saklanması, arkadaşın olmaması, kimsenin kendilerine yardımcı olmadığı, söz hakkının olmaması, fikrinin sorulmaması, ukala tavırların olamaması, karşı gelme davranışlarının bulunmaması, ses yükseltme olmaması ve o zamanlar daha sağlıklı gençlerin yetiştiğini söylerken şimdiki gençlerin rahat olduğu, özel ilgi istedikleri, sorunlarını paylaştıkları, değişim içinde oldukları, yanlış davranışlara sahip oldukları ve söz haklarının olduğuna, vurgu yapmışlardır. Çalışmaya katılan annelerden birisi, “*Bizim zamanımızda ergenlik diye bir şey yoktu biz annemiz babamız gözümüze baktığında ses çıkaramazdık. Her söz emir gibiydi. Ama yine iletişim yoktu. Şimdi tam tersi çocuğumuz gözümüze baktığında biz anne ve babalar her dediğini yapıyoruz. Aynı olan tek şey yine doğru iletişim yok*”(Mürşide, 42 yaşında)

Görüşmeci burada geçmişle günümüzü karşılaştırmış ve iletişimin devam eden bir sorun olduğunu söylemek istemiştir. Görüşmeci babalardan biri ise kuşaklar arası farkı şu sözlerle dile getirmiştir, “*Benim babam çok sert bir insandı. Onunla hiçbir problemimi paylaşıp sorunlarımı çözemezdim. Bu yüzden ben hep sorunlarımı içime atmışımdır. Fakat çocuklarıma asla öyle bir baba olmadım. Bu yüzden benim çocuğum daha farklı büyüdü daha rahat duygularını ifade edebilir bir şekilde*” (Abdullah, yaş 40)

38 yaşında ki Ellif ise, “*Ben ergenlik dönemindeyken annem ile hiçbir şeyimi paylaşamazdım bu yüzden kendi çocuğuma bu konuda ok yakın davrandım. Kıyaslama yaptığımda çocuğumun benden daha rahat bir dönem geçirdiğini söyleyebilirim*” diyerek kendi ergenliğiyle şimdiki gençlerin durumuna değinmiş ve şimdiki gençleri şanslı bulduğunu vurgulamak istemiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda anne-babalar ile çocukların beklentileri arasında farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Çocuklar anne-babalarından manevi destek olarak daha fazla hoşgörü, özgürlük, sevgi, empati, eleştirilmemek gibi beklentiler içindeyken anne-babalar ise çocuklarından daha çok paylaşmayı, yüz yüze iletişimi, arkadaş yerine koyulmayı, her gün eve geldiğinde hatırının sorulmasını beklemektedirler. Özellikle babalar çocuklarından daha çok saygı beklentisi içindelerdir.

Toplumun çekirdeği olan aile bir sosyalleşme okuludur. Bireyin ilk sosyalleşmesi ailede başlar. Hayatta öğrenilen birçok şeyin daha önce öğrenilen bilgi, değer ve beceriler üzerine bina edildiği, bu öğrenmelerin aile ortamında gerçekleştiği, ayrıca ailenin birçok kişi için hayat boyu bir yaşam alanı olduğu gerçeği, ailede işletilen sosyalleşme sürecinin önemini ortaya koymaktadır . Özpolat, 2010). Bu da doğal olarak karşılıklı beklentiyi

oluşturmaktadır. Özellikle günümüz gençleri önceki kuşaklara göre eğitim, iş, aile gibi konularda farklı beklentilerle karşı karşıyadır (Özdemir ve Çok, 2011).Gençlerle anne babaların bu beklentileri kuşak farkıyla ilişkilidir. Kuşaklararası iletişim literatürü; çocuklar, gençler, yaşlılar ve genel kategoriler arasındaki ara yaş kategorilerindeki bireylerin, kişilerarası iletişim dinamiklerini inceleyen, aynı zamanda da kuşak farkı yüzünden bireysel ve kuramsal düzlemde ortaya çıkan iletişim sorunları üzerinde gerçekleştirilen çalışmaları kapsamaktadır (Becerikli, 2013: 20).

Ergenlik döneminin sağlıklı bir şekilde geçmesi için, ergen ailesi tarafından sevildiğini, ilgilenildiğini ve değer verildiğini hissetmek ister. Bu da sevgiye dayalı, sıcak ve destekleyici bir aile ortamında mümkün olabilir. Ancak, böyle bir ortamın yaratılması da yeterli olmayabilir, asıl önemli olan ergenin de bu ortamı aynı şekilde algılamasıdır.

Kavut'un (2015) Kuşaklar arası iletişim farklılıklarının aile içi iletişime etkisi başlıklı çalışmasında gençlerle ve ebeveynlerle yaptığı görüşmeler sonucunda, genç kuşağın yaşlı aile bireylerinden beklentileri arasında yaşlıların geçmiş deneyimlerini ve kültürel miraslarını aktarabilmeleri, gençlere özgür davranmaları, gençlerin özel hayatlarına saygı göstermeleri ve yalnız kalma ihtiyaçlarına anlayışlı olmalarını istedikleri sonucunu bulmuştur. Çalışmada gençlerin diğer kuşaklardan beklentilerinde özgürlük, saygı ve hoşgörü kavramları öne çıkmıştır.

ilgili alan yazın incelendiğinde, yapılan çalışmaların çoğunda, olumsuz yaşam olaylarının çocukları ve ergenleri duygusal ve davranışsal olarak etkilediği ve ebeveyn davranışlarının bu ilişkide önemli rol oynadığı belirtilmektedir (Barnett, 2008; Conger ve diğerleri, 1999; Conger, Conger ve Martin, 2010; Formoso, Gonzales ve Aiken, 2000; Greenberger, Chen, Tally ve Dong, 2000).

Bunlara neden olarak diyebiliriz ki; ergenlik dönemindeki değişimlere gençlerin verdikleri anlam ve önemle, ailelerin değişimden etkilenmeleri farklıdır. Gençler kendilerini daha özgür ve araştırmacı hissederken, aileler onların kendilerinden uzaklaştığı endişesini taşır.

Hemen tüm toplumlarda ergenlik dönemi fırtınalı geçen bir dönem olarak gösterilmektedir. Ergenlerdeki sorunlar ve çatışmalar, birbirinden çok farklı nedenlere bağlı olarak ortaya çıkmakla beraber, bunları ergenlik sırasında meydana gelen bedensel, cinsel, duygusal, sosyal ve kişisel gelişmelerin ergende yarattığı farklılaşmaya bağlı olarak açıklamak mümkündür. Dolayısıyla ergenlerin temelde değişme nedenleri aynı olsa bile ortaya çıkan davranış ve sorunları aynı değildir. Çünkü ergenlerin içinde bulundukları ortamlardan ve olaylardan etkilenmeleri birbirinden farklı olmaktadır. Bu konuda en etkili ve belirleyici olan da ailedir. özellikle gençlerin bu ilişkileri nasıl algıladığı ergen ebeveyn ilişkisinde son derece önemli bir yere sahiptir (Kaya,2013).

Güler (2013) Kentli ön ergen (12-14 yaş) öğrencilerinin ebeveynleri ile zıtlasma/çatışma nedenleri üzerine yaptığı araştırmasında gençlerin ruh hallerinin anne-babaları tarafından anlaşılmadığı ve ebeveyn tarafından ön ergene ayrı bir kişilik olarak bakılmadığı, hala çocuk gibi gördüğü sonucunu bulmuştur. Yaş grupları farklı olsa bile hayata bakış, alınan eğitim, yaşanan dönem, kültür,ailedeki rollere ilişkin bireylerin bakış açısı kuşaklar arasında iletişim kopukluklarının yaşanmasına ve bundan dolayı beklenti farklılıklarına sebep olabilir. Ancak bazı

araştırmalar ergenlik çağında yaşanan çatışmaları kuşak farklılığına bağlamışlar, bazıları da böyle bir farklılığının var olduğunda bile, bu durumun fazlasıyla abartıldığını bulmuşlardır. Oysa ergenlerin çoğunun anne-babasıyla arasının iyi olduğu ortaya çıkmıştır. Sorunlar, yaş farkından çok toplumdaki değişimlerden ya da kültür farklılığından kaynaklanabilir (Gander ve Gandiner, 2005:478).

Her aile toplumun değerlerini göz önünde tutarak, çocuklarına şahsi bağımsızlıklarını kazandıracak, onları ayakları üstünde durabilen insanlar hâline getirecek, hayat mücadelesinden galip çıkaracak şekilde eğitim uygulamalarına tabi tutar. Onların sorumluluk duygusuna sahip olmalarını ister (Özcan, 2004; 135-168). Yeteri kadar demokratik olgunlaşmanın olmadığı ailelerde ise ebeveynler kendi geçmiş özlemlerini çocukların geleceğinden yaşatmak istediklerinden beklentileri çocukların birey olmalarının önüne geçecek kadar onları zorlayabilir. Bu durum kuşaklar arası iletişim farklılığını meydana getirir. Aile bireylerinin bilinçaltında var olan "ideal" çocuğun üzerine giydirilir ve böylece çocuğun birey olduğunun unutulduğu beklentiler havuzunda ailecek yüzülmeye başlanır. Oysa çocuğun birey olduğunun unutulmadığı ailelerde anne-babaların beklentilerinin yerini çocuğun doğasına duyulan saygı alır. Çünkü çocukların bu dünyaya anne-babaları aracılığıyla gelmiş olmaları ebeveynlere çocuklar üzerinde mutlak bir tasarruf hakkını vermez (Özpolat,2010). çocuğun bireyselliğine ve varlığına saygı duymak ailedeki demokrasinin başlangıcını oluşturur.

Bizim çalışmamızda ortaya çıkan bu farklı beklentiler ise bu bağlamda beklenen bir durumu işaret etmektedir. Bulgulara göre, anne-babalar sağlık, arkadaşları, okul, dersler, ailevi meseleler ve maddi konular söz konusu olduğunda çocuklarıyla kolay iletişim kurmaktadır. Gençler de anne-babalarıyla aynı doğrultuda düşünmekle beraber onlara ilave olarak canlarını sıkın durumlarda da kolay iletişim kurmaktadır. Bu sonuca göre anne-babalarla gençlerin beklentileri birbiriyle örtüşmektedir.

İletişimi çatışma olmaktan çıkarıp diyaloga dönüştürecek çözümlere ihtiyaç vardır. Bunu sağlamak için aile çocuğun duygu, düşünce, imge, tercih, ilişki yaşantılarına değer vermeli, onunla ilişkilerde iyi bir dinleyici ve empatik bir tutum içinde olmalıdır(Özpolat,2010).

Aile ortamında çocuklarla kurulan sağlıklı iletişim, çocuğun sağlıklı kişilik geliştirmesini sağlar, başkaları ile olumlu ilişkiler kurmasına temel oluşturur. Yapılan araştırmalarda anne babalarıyla sağlıklı iletişim içinde olan çocukların diğerlerine göre daha az stresli oldukları ve uyum sorunu yaşamadıkları gözlenmiştir (Solak, 2009'dan aktaran: Özpolat,2010). Çünkü sağlıklı aile yapısında aile bireylerinin karşılıklı anlayışı güveni, denetimi, desteği, dayanışması ve paylaşımı söz konusudur. Aile bireyleri birbirlerinin yaşını, konumunu dikkate alarak özerk ve özgür davranırlar. Aile bireyleri birbirlerini doğru, güzel, iyi, olumlu davranmak için destekler, yüreklendirirler. Aile içinde ilgiye, sevgiye, saygıya, hoşgörüyeye dayanan bir iletişim ortamı vardır. İyi bir aile ortamı içinde doğduğu andan itibaren çocuğun kişiliğine saygı gösterilir. Çocuğa ve gence anlayış, ilgi, sevgi ve hoşgörüyeye yaklaşılır. Gelişmesine olanak sağlanır. Çocuk ve genç ailesiyle dayanışma içinde olduğuna, onlardan destek ve yakınlık gördüğüne, duygularını, düşüncelerini, sorunlarını onlarla paylaşacağına inanır. Davranışları bu inançla biçimlenir (Köknel, 2001: 158).

Ergenler ve anne-baba ilişkileri ile ilgili yapılan araştırma bulguları (Updegraff, Mchale, Crouter, ve Kupanoff, 2001). anne-babaları ile yakın ilişkiler geliştiren ve kabul gören ergenlerin, akran gruplarında da benzer ilişkiler geliştirdiklerini ortaya koymaktadır. Bir başka ifade ile ergenlerin anne-babaları ile geliştirdikleri iletişimin niteliği, ergenlerin sosyal yaşamlarında kurdukları ilişkilerin niteliğini de önemli ölçüde etkilemektedir.

Bireyin özgürlük arayışı ergenlik döneminde adeta zirveye çıkar ve özgürlük arayışı genelde otorite kavramının sert duvarlarına çarpar. Ergenin karşısına çıkan otorite unsuru en çok anne-babadır. Anne babanın çocuğunun değişimi konusunda şaşkınlığa düşmesi ergenlik döneminde sık rastlanan bir durumdur. Çünkü çocuğunu kontrol etme içgüdüğü ile hareket eden anne-baba ergeni daha çok sıkıştırır ve otoritesini artırmaya çalışır. Otorite ile arası iyi olmayan ergende daha isyankar tavırlar dikkat çeker ve bu yüzden ergen ile anne-babası arasında çatışmalar yaşanabilir (Abalı, 2006)

Fisher ve Dixson (2001) yaptıkları çalışmada, günlük rutin hakkında konuşmaların sıklıkla gerçekleştiği ailelerde eşler arası iletişimin pozitif olduğunu, iletişim çatışmasının daha az yaşandığını, bunda çocuklarla olan iletişimi pozitif yönde etkilediği ve evde ebeveyn ile çocuğun bu anlamda birbirini etkilediği sonucu bulunmuştur.

karşılıklı beklentinin örtüştüğü iletişim ortamı ergen ve ebeveyne geniş bir özgürlük alanı sunacaktır. Bu yüzden çalışmanın sonucu hem gençler hem de anne-babalar açısından oldukça önemlidir. Birbirini anlayan ve beklentisi örtüşen ailelerde otorite savaşları daha az yaşanacak ve birey olmanın getirdiği sorumluluk eşit bir biçimde paylaşılacak ve aile içi çatışmalar en az indirgenmiş olacaktır.

Çalışmanın bir diğer bulgusu da, karşılıklı iletişim kurmanın zor olduğu durumlardır. Anneler açısından çocuklarının sinirli olduğunda, TV izlerken, ev işlerinde, dolaylı iletişim olduğunda, teknoloji kullanımında, başkalarının düşüncelerini kabul etme konularında iletişim kurmanın zor olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Babalar açısından ise, zaman kullanımı, romantik ilişkiler ve cinsellik konularında iletişim zor olmaktadır.

Gençler açısından ise öncelikli olarak anne babalarla paralel bir şekilde romantik ilişkilerini konuşmak başlıca sorun olarak görünmektedir. Kızların tamamının kılık kıyafet, örf-adetler, yanlış anlaşılmalarda konusunda, erkeklerin tamamının ise siyaset, yüz kızartıcı durumlar, sigara içme ve internet konularında iletişim kurmakta zorlandıkları sonucu bulunmuştur.

anne-babaların en sık yakındıkları konulardan biri ergenlik döneminde çocuklarıyla konuşamamaktır. Çünkü ergen iletişim kurmaya çok yanaşmaz, aynı zamanda bedensel ve duygusal mahremiyet ister. Beklentileri ve bakış açıları farklılaşan ergen ve aile, karşı tarafın onu anlamadığından şikayetçidir. Ergenler aileleri tarafından yanlış anlaşıldıklarını hisseder, aileleri de kendilerini dışlanmış ve ikinci plana atılmış hissederler ki, aslında her ikisi de doğrudur. Fakat ailenin isyankarlık diye nitelendirdiği davranışlar, doğal gelişimin bir göstergesidir (Semerci, 2007: 49).

Aile gerçek anlamda çocuğun büyürken sosyalleştiği ilk ve en önemli kurumdur. Ailede gerçekleştirilen bu sosyalleşmenin demokratik temelde şekillenmesi için öncelikle ebeveynler olmak üzere bütün aile bireylerinin tutum ve davranışlarında, etkileşim ve iletişim biçimlerinde demokratik bir duyarlılık içinde bulunmaları gerekir (Özpolat,2010). Bu demokratik duyarlılık aile içinde ki çocuklara özgür bir alan sunarken, anne-babaya da evdeki çocukla daha açık bir iletişim kurma imkanı sağlamaktadır.

Korfal (2016) Ebeveyn Davranışı ve Ebeveyn-Ergen İlişki Niteliğini araştırdığı çalışmada, yaş arttıkça olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisinin azaldığı sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada çocukların büyüdükçe ebeveynlerinin onlara ayırdığı zamanın azalması, aileden uzaklaşıp arkadaşlarıyla yakın ilişkiler kurmaya başlamaları ve izin, arkadaşlarıyla geçirilen zaman ya da akademik başarı konusunda ebeveynleriyle daha çok çatışıyor olmaları, onların ebeveynleriyle ilişkilerini yaşları ilerledikçe olumsuz olarak algılamalarına ya da ebeveynleri tarafından gösterilen olumlu davranışın ve desteğin azaldığını düşünmelerine neden olduğu sonucunu bulmuştur.

Allison ve Schultz (2004)'un 11-14 yaş grubundaki ergenlerle yaptığı bir çalışmada, kızlar ve ebeveynleri arasındaki çatışmanın daha çok ev işleri, kişisel görünüm, rahatsız edici (distrutive) davranışlar ve kişisel otonomiden kaynaklandığı vurgulanırken; erkekler ve ebeveynleri arasındaki çatışmanın, ödev yapmak ve okulda iyi not alamamaktan kaynaklandığı vurgulanmıştır.

Aile içi iletişimin etkili bir biçimde sürdürülebilmesini engelleyen pek çok etkenin olduğu söylenebilir. TÜİK Aile yapısı araştırmasına göre 18-25 yaş arasında olup anne-babaları ile aynı evde yaşayanların aileleri ile yaşadıkları en önemli sorun harcama ve tüketim alışkanlıklarıdır. Kılık-kıyafet konusunda aileleri ile sorun yaşadıklarını belirtenlerin oranı % 22,3'tür (TÜİK, 2006: 11). 18-25 yaş grubunda çocuğu olup çocuklarıyla aynı evde yaşayan anne babalardan arkadaş seçiminde çocuklarıyla sorun yaşadıklarını belirtenlerin oranı % 30,5'dir. Yaşadıkları diğer sorun ise geleneklere bağlılık olarak sıralanmıştır (TÜİK, 2006: 12).

Ergenlik döneminde akran ilişkileri, aile ilişkileri ve romantik ilişkiler ergenin gelişiminin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Tuggle, Kerpelman ve Pittman, 2014: 496).

Ülkemizde ergenlerin akran ve romantik ilişkilerinde aileler önemli etkilere sahiptir. Ailelerin genellikle ergenlerin flört/çıkma davranışına tepki gösterdikleri saptanmıştır. Ergenlerin yarısından fazlasının ailesinin arkadaşlık ilişkilerine müdahale ettiği tespit edilmiştir. Arkadaşlık ilişkilerinde erkeklere göre kızların ilişkilerine daha fazla müdahale edildiği ve bu müdahalenin çoğunlukla anne tarafından yapıldığı ortaya çıkmıştır (Çevik, 2008).

Ancak bizim çalışmamızda bu müdahalenin çoğunlukla baba tarafından yapıldığı, annelerin daha demokratik bir tutum sergiledikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Sak, Şahin Sak ve Arkadaşlarının (2015) Anne-Baba tutumlarını araştırmak üzere farklı yaş gruplarıyla yaptıkları bir çalışmada çocuklarına karşı annelerin babalardan daha demokratik bir tutuma sahip olduğunu bulmuşlardır. Bizim çalışmamızda bu bulguyu destekler niteliktedir.

Yapılan bir diğer çalışmada ise ergen bireyin akran grubu içerisinde statüsünü belirlemede romantik ilişkinin etkili olduğu sonucuna varılmıştır (Fraley ve Davis,1997). Bizim araştırma bulgularımızda bu sonuçlarla paralellik göstermektedir. Ergenler romantik ilişkilerini önemserken aileleriyle bunu konuşamıyor oluşlarını dert edinmektedirler.

Aslında ergenler, her şartta anne babasını başlıca yol gösterici ve dayanak olarak görmekte evini de birçok serüvenden sonra dönülen sakin bir liman olarak kabul etmektedirler (Şemin, 1992).

Ancak ailede kullanılan dil bu bağlamda her şeyi etkileyebilmektedir. Çocukların herşeylerine ortak olmak istediklerini ifade eden ailelerin yanında çocukların bazı durumları konuşamıyor oluşlarını ifade etmeleri daha çok kullanılan iletişim diliyle ilgilidir.

Ailede kullanılan dili etkileyen faktörlerden biri eğitimidir. Hess ve Shipman'ın eğitim ve ait olunan sosyal sınıf faktörünün aile içi iletişime etkisini konu alan bir çalışmada, **“statü esasına dayalı”** ailelerle **“şahsa yönelmiş”** ailelerde annenin çocuğa karşı tutumunun çocuğun lisanına ve fikirleri anlama kabiliyetine etkisi araştırılmıştır. Araştırmada incelemeye konu edilen iki aileden birincisi bir işçi ailesi, ikincisi ise annenin epeyce tahsilli olduğu bir orta sınıf ailesidir. Araştırmaya göre her iki evde de çocuk elindeki kapkacakla gürültülü bir şekilde oynadığı esnada telefon çalar. Birinci evde anne çocuğa *“Gürültüyü kes!”* emrini verir. İkinci evde ise annenin çocuğa hitabı, *“Telefonla konuşmak istiyorum, lütfen bir dakika sessiz kalabilir misin?”* şeklinde bir ricadan ibarettir. Araştırmada birinci ailede çocuğun, bir emirle karşılaştığı için hiçbir zihni gayret göstermeye hazırlıklı ve meyilli olmadığı görülmüştür. İkinci ailede ise çocuğa birbirine bağlı olan olaylar arasındaki ilişkiyi görme fırsatı verilmenin yanında, annesinin soyut unsurlar, sıfatlar ve uzun cümlelerden oluşan mükemmel konuşmasını ilgiyle dinlemiştir (Kurtkan, 1992'den aktaran: Özpolat, 2010). Bu araştırmadan da anlaşılabileceği üzere ailede kullanılan iletişim dili paylaşımın neden sonuç ilişkisini taşıyan niteliğini belirlemede önemli bir role sahiptir. Bu anlamda zengin bir iletişim biçimi seçilebilirse aile içi etkileşimin niteliğinin taraflar açısından tatmin edici olması mümkün olacaktır.

Araştırma bulgularında ki bir diğer nokta ise gençlerin anne-babalarını örnek aldıkları ve eleştirdikleri davranışlar konusunda olmuştur. Gençlerin babalarının iletişim biçimini, bilinçli olmasını, ailesine sahip çıkmasını, manevi değerlerini, çok kitap okumasını örnek aldıkları annelerinin ise cana yakınlığını, fedakârlığını, çocuk yetiştirme tutumlarını, erdemli ve ahlaklı oluşunu, sabırlı oluşunu, çalışkanlığını, iletişimini, çocuklarına destek oluşunu ve tutumluluğunu örnek aldıkları sonucu bulunmuştur.

Birincil sosyal çevre olan ailenin işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesinin, bir başka deyişle aile üyeleri arasındaki destekleyici ve karşılıklı güvene dayalı olumlu ilişkilerin, ergenlerin yetişkinliğe hazırlanmalarında temel destek noktalarından birisi olduğu ifade edilmektedir (Smith, Perou, ve Lesesne, 2002).

İnsanın içinde doğup büyüdüğü, sevgi ve himaye gördüğü aile; toplumun temel taşı, bireyin birincil sosyalleşme kaynağı ve yaşam boyu bir yuva olması nedeniyle titizlikle korunması gereken saygın bir sosyal kurumdur

(Özpolat,2010). Bu kurumda çocuklar kimi zaman ailelerini örnek alarak kimi zaman ise onları eleştirerek büyümektedirler.

Aile, bu anlamda birey için önemli bir modelleme aracıdır. Ailede gördükleri modeller üzerinden bireyler annelik, babalık, ağabeylik, ablalık ya da “kadınlık”, “erkeklik” davranış kalıplarını öğrenir (Yıldırım, 2005: 93-100). Bu kalıplar onları daha sonraki yaşamlarına hazırlar. Aile bağları, doğumdan ölüme kadar bireyin fiziksel, zihinsel, ruhsal sağlığının ve mutluluğunun teminatıdır (İçli, 2009). Bu bağlamda çocukların aileden aldıkları örnek davranışlar ve eleştirileri onları bir adım ileride bekleyen yetişkinlik döneminde yardımcı olmak üzere hazır beklemektedir. Gençler ailelerinden ne kadar güçlü örnek davranışlar alırlarsa o oranda kendilerini geliştireceklerdir. Ancak gençlerin ailelerinde eleştirdikleri davranışların da onları geleceği hazırlama konusunda yadsınamayan bir önemi vardır. Eleştirmek demek bir bakıma aynı hataya düşmemek anlamına da gelebilir. Çünkü aile bireyin özel alanıdır ve her ailenin rengi o ailede yaşayan bireylerin kimliklerini oluşturmada kalıcı izlere dönüşür.

Çalışmanın bir diğer bulgusu da gençlerin genellikle annelerini babalarına göre daha fedakâr ve cana yakın bulmalarıdır. Gençlerin babalarını manevi değerlerini ve bilinçli oluşlarını öne çıkardıkları sonucuna ulaşılrken anne-babalarının eleştirdikleri ve değiştirmek istedikleri davranışlar konusunda en fazla babalarını eleştirdikleri görülmüştür. Bu davranışların başında babaların; ilgisizliği, sınav baskısı, geleneksel oluşları, siyasi düşünceleri, inatçılıkları, anlayışsızlıkları, kahve alışkanlıkları ve vurdumduymaz yapıları gelmektedir. Bu vurgunun yalnızca erkek öğrenciler tarafından yapıldığı görülmektedir. Erkek öğrencilerin kızlara göre babalarıyla iletişim kurmakta daha fazla zorlandıkları ve daha fazla yalnız kaldıkları belirlenmiştir.

Ergenlerin anne-baba algısı ve duyuşsal iyi oluşları (emotional well-being) ve özerk benlik algıları arasındaki ilişki incelendiği çalışmada, çalışmaya katılan ergenlerin özerk benlik yönetimi algılarının, anne ve baba ile kurulan sağlıklı ilişkiler ve duyuşsal iyi oluşları ile ilişkili olduğu ve bu iki değişken arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini ortaya koymuştur (Kocayörük,2012). Ergenlerin aileleri ile arasında kurduğu iyi ilişkilerin ergenin iyi oluşlarına olumlu katkı sağladığını ifade eden (Wilkinson, 2004) çalışmayla da örtüşmektedir. Bir diğer çalışmada da, Niemiec ve ark., (2006) anne ve baba algısının ergenlerin iyi oluşları ile ilişkili olduğunu ancak anne ile kurulan ilişkilerin, baba ile karşılaştırıldığında, ergenlerin iyi oluşlarına daha güçlü bir katkı sağladığını ortaya koymuşlardır.

Üniversite öğrenimine devam eden erkek öğrencilerin aileleri ile ilişkileri ile ilgili duygusal yalnızlık düzeylerinin kız öğrencilere oranla daha yüksek olduğu, geç ergenlik döneminde yalnızlık duygusunun arkadaş sayesinde sağlanan sosyal destek ve sosyal beceri ile azaldığı, aileden alınan sosyal desteğin yeterli olmadığı saptamıştır (Eldeleklioğlu, 2008). Ergenliğin ortalarında bulunanların, ergenliğin ileriki yıllarında olanlara göre daha fazla duygusal yalnızlık hissettikleri ve ön ergenlerin daha sonraki yaşlardaki ergenlerden daha fazla sosyal yalnızlık yaşadıkları bulunmuştur (Çeçen, 2007; Löker,1999).

Alanyazında da erkek ergenlerin kızlara kıyasla annelerinden daha fazla disiplin algıladığı görülmektedir (Shek, 2008; Trommsdorff, 2013)

Bu durum cinsiyete göre değişebilir. Çuhadaroglu'na (2005) göre araştırmalarda kızlar erkeklere göre daha fazla arkadaşlardan destek algılamakta, erkekler ise kızlara göre, daha fazla babadan destek algılamaktadır.

Bir başka çalışmada ise, kızların annelerinden, erkeklerin ise babalarından daha fazla duygusal destek algıladıkları sonucu ortaya çıkmış ve araştırmacı ise bu sonucu kızların anneleriyle, erkeklerin ise babalarıyla daha çok vakit geçirmesi, daha fazla paylaşımları olması ve onlarla daha fazla özdeşim kurmasıyla açıklamıştır (kofrol, 2016).

Benzer şekilde yapılan bir başka çalışmada, ergenlerin anne ve babalarıyla ilişkilerini farklı algıladığı; babalarla ilişkilerin annelerle ilişkilerden daha olumlu görüldüğü belirtilmiştir. (Uçanok ve Güre, 2014).

Anne ya da baba fark etmez, birey ailede kurduğu ilişkinin niteliği ile kendini geliştirir. Nitekim ebeveyn-çocuk ilişkisi ile ergen öz-değer arasındaki ilişkilerin incelendiği bir diğer çalışmada pozitif ebeveyn-çocuk ilişkilerinin ergen öz değerini arttırdığı sonucunu bulmuştur (McAdams, Rijsdijk, Narusyte, Ganiban, ve diğ. 2017). İletişimde pozitif çaba tarafları yalnızca memnun etmez aynı zamanda onları kişisel olarak da geliştirerek bir adım ileriye taşır.

Bir başka araştırmada ergenlik döneminde aileleriyle pozitif ilişki içinde olan ergenlerin daha ileri ki yaşlarda daha sıcak ve kendi çocuklarına karşı daha duyarlı oldukları ayrıca ebeveynlik davranışlarında tutarsızlık görülmediği tespit edilmiştir (Conger, Belsky ve Capaldi, 2009). Ergenin bağımsız davranma ihtiyacı en belirgin özelliğidir. Ergenin bu özelliğine saygı duyan iletişim yaklaşımları her zaman ergen lehine sonuçlanmıştır. Babanın çocuk ve ergen üzerindeki etkisinin vurgulanması açısından bu sonuç oldukça dikkat çekicidir.

Çalışmadan elde edilen bir başka bulgu ise kuşaklar arası farklardır. Anne babaların geçmiş ve şimdiki karşılaştırarak eskiden her şeyin normal ve sıradan olduğunu şimdi ki gençlerin özel ilgi istediğini ve çok fazla söz hakkına sahip olduklarını düşündükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Gençlerin kendi içindeki çatışmaların ve beklentilerin ailelerine ve çevrelerine yansıyor önceki kuşakla çatışma şekline dönüşmesi kaçınılmazdır. Halk ve gençler arasında yaygın inanç, iki kuşak arasında ciddi fikir ve tutum farklılıkları olduğu ve bu farkın meydana getirdiği ayrılıkların da “kuşak çatışması” şeklinde ortaya çıktığıdır (Ünal, 2011: 97). Yapılan bir başka çalışma çocukluk döneminde yakın ebeveyn-çocuk ilişkilerinin önemine vurgu yaparak, çocukluk döneminde anne-baba ve çocuk arasında kurulacak olan yakın ilişkinin, çocukların ilerideki ilişkileri geliştirdiği ve hem akranlarına karşı hem de kendi çocuklarına karşı daha az sorun yaşadıkları sonucunu bulmuştur (Friesen, Woodward, Horwood ve Fergusson, 2013).

Gençler ve ebeveynleri arasında yaşanan değer, beklenti, tutum ve davranış farklılıkları iletişim süreçlerini etkileyebilmektedir. Gençlerin anne-babaları arasında yaşanan iletişim farklılıklarını giderilebilmesi için birlikte

vakit geçirmeleri, beklentilerini birbirlerine doğru ifade edebilmeleriyle mümkün olabilir. İletişim sorunlarının çözülmesi ve kuşak çatışmasının en aza indirilebilmesinde karşılıklı anlayış ve hoşgörü, empati ve etkin dinleme etkili olabilir.

Ergenlere kuralların nedenleri açıklandığında, ebeveynler ergenlerin etkinliklerinden haberdar olduğunda, zamanını nerede ve kimlerle geçirdiğini bildiğinde, aralarında ki iletişim problem riskinin azaldığı bilinmektedir (Peterson, 2005; Kim ve diğerleri, 1999; Fosco ve diğerleri, 2012

Görüşmeye katılan anne-babaların paylaşmayı, yüz yüze iletişim kurmayı, arkadaş yerine koyulmayı ve her gün hatırlarının sorulmasını istedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Babaların beklentisinin ise daha çok saygı ve yaşına uygun davranışlar göstermesi olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar iki nesil arasında kuşak farkına bağlı olarak yaşanan beklenti farklılıklarını ve buna bağlı iletişim kopuklukları içinde ele alınabilir.

Kuşaklar arasındaki farklı duyuş ve düşünüş nedeniyle, anne baba ve ergen arasında, yeterli düzeyde dostça bir ilişki kurulamamaktadır. Bunun sonucu olarak da, davranışlarından dolayı kendisine çocuk muamelesi yapılan genç, yer yer isyan etmektedir. Sosyal baskıyla oluşturulan güvensizlik ve şüphelik duyguları yerine, gence bir kişiliğe sahip olduğu hissettirilmeli, işinde ve sosyal yaşamında arzularını, yetenek ve gereksinimlerine uygun bir biçimde gerçekleştirebilmesine yardım edilmelidir (Yavuzer, 2013: 270).

Kuşaklar veya nesiller arasındaki çatışma, günümüze özgü bir olgu değildir. Eski çağlardan bu yana gençlerle anne-babaları arasında anlaşmazlıklar ve tartışmalar çıkmıştır, halen de bu durum devam etmektedir. Ancak kuşaklar arası çatışma yalnız kaçınılmaz değil, sağlıklıdır da. Çünkü çatışma toplumsal yaşamın temelidir. İyi bir toplum çatışmasız değildir. Bilimde, sanatta, yazında ve toplumsal alanda birçok devrim ve yenilik eskiyi yadsılamakla başlamış ve gerçekleşmiştir. Bunu da çoğunlukla genç kuşaklar başarmıştır. Kuşkusuz gençlerin yenilik tutkusu ve ilerici görüşleriyle eski kuşakların deneyiminin birleşmesinden, ancak toplum kazanır (Yörükoğlu, 1993). Görülüyor ki, çatışma yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve genelde sıkıntı yaratan bir durumdur. Fakat yeniliklerin ve birçok alandaki gelişmelerin de temelidir. Yani olumlu bir tarafı da vardır. Ancak her ailenin kendine özgü bir ilişki yapısı ve kültürü vardır (Şahinkaya, 1960'dan aktaran, Baloğlu ve Bulut,2015). ve ailenin kendine özgü bu duruşu onu ve birlikte yaşadığı tüm bireyleriyle birlikte tek ve benzersiz kılmaktadır. Bu iletişimin niteliği ergenin gelişiminin belirleyicisi olarak karşımıza çıkacaktır.

ÖNERİLER

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin ve anne-babalarının birbirleriyle olan ilişkileri kendi bakış açılarından incelenmiştir. Araştırma sonucunda anne-babalar ile çocukların beklentileri arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte anne-babalarla gençlerin iletişim konusunda beklentileri birbiriyle örtüşmektedir. Ayrıca araştırmada karşılıklı iletişim kurmanın zor olduğu durumlarda anne-babalar arasında görüş ayrılığı olduğu ortaya çıkmıştır. Gençler açısından ise öncelikli olarak anne babalarla paralel bir şekilde romantik ilişkilerini konuşmak başlıca sorun olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Kızların tamamı kılık kıyafet, örf-adetler,

yanlış anlaşılmalarda konusunda erkeklerin tamamı ise siyaset, yüz kızartıcı durumlar, sigara içme ve internet konularında iletişim kurmakta zorlandıkları sonucu bulunmuştur.

Araştırmanın bir diğer sonucu ise gençlerin anne-babalarını örnek aldıkları ve eleştirdikleri davranışlar konusunda olmuştur. Gençlerin babalarının iletişim biçimini, bilinçli olmasını, ailesine sahip çıkmasını, manevi değerlerini, çok kitap okumasını örnek aldıkları annelerinin ise cana yakınlığını, fedakârlığını, çocuk yetiştirme tutumlarını, erdemli ve ahlaklı oluşunu, sabırlı oluşunu, çalışkanlığını, iletişimini, çocuklarına destek oluşunu ve tutumluluğunu örnek aldıkları sonucu bulunmuştur.

Çalışmanın bir diğer bulgusu da gençlerin genellikle annelerini babalarına göre daha fedakâr ve cana yakın bulmaları konusudur. Gençlerin değiştirmek istedikleri davranışlar konusunda annelerden daha çok babalarını eleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ergen ebeveyn ilişkisinde olumlu gelişmeleri sağlamak için aslında bazı eğitim programlarının işe koyulması gerektiği ve yurtdışında bu konuda birçok programın (Kumpfer, 1998; Robin ve Foster, 2003; Lederman, Chan ve Gray, 2008) geliştirildiği bilinmektedir. İnsanın toplumsal ilişki sistemleri içinde var olması ve bu nedenle sağlıklı ergen gelişiminin sağlanabilmesi için ergeni aileden bağımsız ele almanın yetersiz bir yaklaşım olacağı ve aile katımlı programların oluşturulmasının koruyucu ve rehabilite edici etkisi (Pehlivan, 2008) nedeniyle, aile katımlı programların cazibesinin giderek arttığı vurgulanmaktadır (Koç,& Kaygusuz, 2016).

Bundan sonra yapılacak çalışmalarda farklı yaş grubunda çocukları olan ebeveynlerin çocuklarıyla kurduğu ilişki ve çocukların bunu nasıl algıladığı, yaşadığı sorunlar ve onlar üzerindeki etkilerini farklı bölgelerde incelemek daha değerli veriler elde edilmesini sağlayabilir.

Araştırmaların genelinde ana-baba ve ergen arasındaki ilişkilerin duygusal niteliğine ya da ana-babayla ergen arasındaki bağlanma ilişkilerine daha fazla vurgu yapıldığı gözlenmektedir. Buna göre anne-babalar çocukların gelişim aşamaları konusunda daha fazla bilinçlendirilmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Eğer ana-babalar gelişimin özellikleri konusunda daha doyurucu bilgiye sahip olurlarsa iletişim kurmakta ve ergen çocuklarını anlamakta daha az sorun yaşayacaklardır. Ana-babalara bu konularda sistematik eğitimler verilmelidir.

Ayrıca gençlerin de kendi gelişim dönemlerinin özelliklerini tüm detaylarıyla bilmeye ihtiyaçları vardır. Gençler eğer gelişim dönemlerinin özelliklerini bilirse anne-babadan beklentilerinde daha gerçekçi bir bakış açısı sergileyebileceklerinden gençlere kendilerini ve gelişim özelliklerini tanımaları için eğlenceli ders içerikleriyle hazırlanan seçmeli dersler konulmalı ve okullarda gençlerin bu dersleri almaları hususunda motive edilmesi sağlanmalıdır.

Babaların gençler tarafından eleştirildikleri davranışları ayrı bir çalışmada babalara sorularak bu davranışların nedenleri üzerine bir çalışma yapılabilir. Bu çalışma sonuçlarından elde edilen bilgilerle anne-baba eğitimi çalışmaları için en uygun eğitim programları hazırlanabilir. Anne baba tutumları ve bu tutumların çocuklar üzerindeki etkisi ile ilgili okul psikolojik danışmanları aracılığı ile ailelere seminerler verilebilir. Ayrıca ailede tüm bireylerin katılım hakkı olduğu ve buna saygı duyan iletişim metotlarını geliştirmek üzere anne-baba eğitimleri

planlanmalıdır. Özellikle bu eğitimlerde aile üyelerinin kararlara eşit söz hakkı olacak şekilde katılmasını sağlayan yenilikçi uygulamalar tartışılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abalı, O. (2006). Ergenlik Dönemi ve Sorunları, (2. Baskı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Altıntaş, E. (1991). Benlik Kavramı Ve Uyum. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 5181, 56.
- Allison, B. N. & Schultz, J. B. (2004). Parent-adolescent conflict in early adolescence. *Adolescence*, 39, 101-119.
- Atak, H. & Taştan, N. (2012). "Romantik İlişkiler ve Aşk". *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4).
- Baran, A. G. (2013). "Genç ve Gençlik: Sosyolojik Bakış". *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1).
- Barnett, M. A. (2008). Economic Disadvantage in Complex Family Systems: Expansion Of Family Stress Models. *Clinical Child Family Psychological Review*, 11, 145-161
- Baloğlu, N. & Bulut, M. B. (2015). Aile Liderliği. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 185-197.
- Becerikli, S. Y. (2013). "Kuşaklar Arası İletişim Farklılığı: Bilim Teknoloji Ve Yenilik Haberleri Üzerinden Bir Odakgrup Çalışması." *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 8(1), 5-18.
- Bornstein, L. and Bornstein, M. H. (2007). "Parenting Styles And Child Social Development." In: R. E. Tremblay, R. G. Barr ve RDeV Peters, (Eds). *Encyclopedia on Early Childhood Development* [online]. Montreal, Quebec: Centre of Excellence for Early Childhood Development; 19 Ocak 2016 tarihinde URL: <http://www.childencyclopedia.com/documents/BornsteinANGxp.pdf>. adresinden alınmıştır.
- Bülent, K. (2013). *Üç Kuşak Arasındaki Değer Değişimi*. Selçuk Üniversitesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cihangir, Z. (2011). *Kişilerarası İletişimde Dinleme Becerisi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma Ve Araştırma Deseni*. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Edt.). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Conger, R. D., Conger, K. J., Matthews, L. S., & Elder, G. S. (1999). Pathways To Economic Influence On Adolescent Adjustment. *American Journal of Community Psychology*, 27, 519-541.
- Conger, R. D., Belsky, J. & Capaldi, D. M. (2009). "The Intergenerational Transmission Of Parenting: Closing Comments For The Special Section." *Developmental Psychology*, 45, 1276– 1283.
- Conger, R. D., Conger K. J., & Martin M. J. (2010). Socioeconomic status, family processes, and individual development. *Journal of Marriage and Family*, 72, 685-704.
- Çeçen, A. R. (2007). "Üniversite Ergenlerinin Cinsiyet ve Yaşam Doyumu Düzeylerine Göre Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi" *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 180-190.
- Çevik, B. G. (2008). "Lise 3. Sınıf Öğrencilerinin Arkadaşlık İlişkilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi." *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 35–50.
- Çuhadaroğlu, F., Canat, S., Kılıç, E., Şenol, S., Rugancı, N., Öncü, B., Hoşgör, G., Işıklı, S. ve Avcı, A. (2005). Ergen ve Ruhsal Sorunları Durum Saptama Çalışması, Türkiye Bilimler Akademisi Raporları , Ankara

- DePlanty, J., Coulter-Kern, R. & Duchane, K. A. (2007). Perceptions Of Parent Involvement in Academic Achievement. *The Journal of Educational Research*, 100 (6), 361–368.
- Dirican, N. (2006). *Hız Peygamber ve Aile İçi İletişim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı.
- DiCicco-Bloom, B. & Crabtree, B. F. (2006). The Qualitative Research Interview. *Medical Education*, 40 (4), 314-321.
- Dinçer, B. (2008). *Alt ve Üst Sosyo-Ekonomik Düzeyde Lise İkinci Sınıf Devam Eden Ergenlerin Anne Baba Tutumlarını Algılamaları İle Arkadaşlık İlişkilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dinizulu, S. M., Grant, K. E., Bryant, F. B., Boustani, M. M., Tyler, D., & McIntosh, J. M. (2014). "Parent–Adolescent Relationship Quality and Nondisclosure as Mediators of the Association Between Exposure to Community Violence and Psychological Distress." In *Child & Youth Care Forum*, 43(1), 41-61. Springer US.
- Doğan, C. (2013). *Ailede İletişim Sanatı*. Kalbi Kitaplar: İstanbul.
- Ertekin, P. (2015). *Ergenlik Dönemindeki Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi. Kayseri.
- Fan, X. and Chen, M. (2001). "Parental Involvement And Students' Academic Achievement: A Meta Analysis." *Educational Psychology Review*, 13, 1–22.
- Fraley, R. C. & Davis, K. E. (1997). "Attachment for mationand transfer in youngadults' close Friendships and romantic relationships." *Personal Relationships*, 4(2), 131-144.
- Friesen, M. D., Woodward, L. J., Horwood, L. J., & Fergusson, D. M. (2013). "Quality of Parent–Child Relations in Adolescence And Later Adult Parenting Outcomes." *Social Development*, 22(3), 539-554.
- Fisher, J., & Dixon, M. D. (2001). The Role of Communication in Meeting Adolescents' Relational Expectations about the Parent-Child Relationship: Satisfying Teenagers.
- Formoso, D., Gonzales, N. A. & Aiken, L. S. (2000). Family Conflict And Children's Internalizing And Externalizing Behavior: Protective factors. *American Journal of Community Psychology*, 28,175- 199.
- Fosco, G. M., Stormshak, E. A., Dishion, T. J., & Winter, C. (2012). Family Relationships And Parental Monitoring During Middle School As Predictors Of Early Adolescent Problem Behavior. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 41, 202-213.
- Gander, M. J. ve Gardiner, H.W. (2005). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*, (Yay. B.Onur), Ankara: İmge Kitabevi
- Glesne, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş* (çev. A. Ersoy, P. Yalçınoğlu) Ankara: Anı Yayınları.
- Greenberger, E., Chen, C., Tally, S. R. & Dong, Q. (2000). Family, peer and individual correlates of depressive symptomatology among U.S. and Chinese adolescents. *Journal of Consulting & Clinical Psychology*, 68, 209-219.
- Güler, A., Halicioğlu, M. B. ve Taşkın, S. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma* (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Gönenç, E. Ö. (2007). İletişimin Tarihsel Süreci. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi hakemli Dergisi*, (28). Erişim Tarihi: 31 Jan. 2016 doi:http://dx.doi.org/10.17064/iüifhd.78770.
- Harter, S. (2006). The Self. (Ed: N. Eisenberg) *Handbook of Child Psychology: Social, Emotional, and Personality Development* (505-560), New Jersey: John Wiley&Sons, Inc.
- Jeynes, W. (2005). "A Meta-Analysis Of The Relation Of Parental Involvement To Urban Elementary School Student Academic Achievement." *Urban Education*, 40 (3), 237-269.
- Jeynes, W. (2015). "A Meta-Analysis: The Relationship Between Father Involvement And Student Academic Achievement." *Urban Education*, 50 (4) 387-423.
- Karaköse R. *Ben Büyüdüm Ergenlik Psikolojisi Ve İletişim*. İstanbul Yediveren Yayınları.
- Kavut, S. (2015). *Kuşaklar Arası İletişim Farklılıklarının Aile İçi İletişime Etkisi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Kofral, A. (2016). Algılanan Ekonomik Güçlük Ve Eşler Arasındaki Çatışma İle Problem Davranışlar Arasındaki Bağlantıda, Ebeveyn-Ergen İlişkilerinin Aracı Rolü. Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Kim, K.J., Conger, R.D., Elder Jr., G.H. & Lorenz, F.O. (2003). Reciprocal Influences Between Stressful Life Events And Adolescent Internalizing And Externalizing Problems. *Child Development*, 74(1), 127-143.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi* (6. basım). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Kumpfer, K. L. (1998). Selective prevention Interventions: The Strengthening Families Program. *NIDA Research Monograph Series*, 177, 160-207.
- Kocayörük, E. (2012). Öz-Belirleme Kuramı Açısından Ergenlerin Anne Baba Algısı ile Duyuşsal İyi Oluşları Arasındaki İlişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 24-37.
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açısından ergenlik dönemi ve genel özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(17), 231-256.
- Koç, H. E. & Kaygusuz, C. (2016). The effect of adolescent-parent relationship enhancement program on adolescent perceived parental acceptance/rejection levels and family functions Ergen-ebeveyn ilişki geliştirme programının ergenlerin algıladıkları ebeveyn kabul/red düzeylerine ve aile işlevlerine etkisi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 4338-4355.
- Köknel, Ö. (2001). *Kimliğini Arayan Gençliğimiz*. Altın Kitap: İstanbul.
- Lederman, R. P., Chan, W. & Roberts-Gray, C. (2008). Parentadolescent Relationship Education (PARE): Program Delivery To Reduce Risks For Adolescent Pregnancy And STDs. *Behavioral Medicine*, 33(4), 137-144. DOI: 10.3200/ BMED.33.4.137-144
- Löker, Ö. (1999). *Ergenlerde Ana-Baba ve Arkadaş Bağlılığının Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Üzerindeki Ayrıştırıcı Etkisi*. Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Bölümü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- McAdams, T. A., Rijdsdijk, F. V., Narusyte, J., Ganiban, J. M., Reiss, D., Spotts, E. & Eley, T. C. (2017). Associations Between The Parent-Child Relationship And Adolescent Self-Worth: A Genetically Informed Study

- Of Twin Parents And Their Adolescent Children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 58(1), 46-54.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen Ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Trans. Ed. S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Miles, B. M. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An Expanded Sourcebook*. Retrieved from http://books.google.com.tr/books/about/Qualitative_Data_Analysis.html?id=U4IU-wJ5QEC&redir_esc=y. 11.05.2012.
- Morrison, G. S. (2012). *Early Childhood Education Today*. Pearson: Boston-USA.
- Niemiec, C. P., Lynch, M. F., Vansteenkiste, M., Bernstein, J., Deci, E. L., ve Ryan, R. M. (2006). The Antecedents And Consequences Of Autonomous Self-Regulation For College: A Self-Determination Theory Perspective On Socialization. *Journal of Adolescence*, 29, 761-775.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma Ve Değerlendirme Yöntemleri*. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Pehlivan, H. (2008). Anne Eğitim Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi, *Aile ve Toplum Dergisi*, 4(15), 55-67.
- Pembecioğlu, N. (2006). *İletişim Ve Çocuk. Eabil Yayınları, Ankara*.
- Pembecioğlu, N. (2011). *İletişiyorum İletişim Teknikleri. Kutup Yıldızı Yayınları, İstanbul*.
- Peterson, G. W. (2005). Family Influences on Adolescent Development. T.P. Gullotta & G.R. Adams, (Ed.), *Handbook of Adolescent Behavioral Problems: Evidence-Based Approaches to Prevention and Treatment* (27-55). New York: Springer.
- Robin, A. L. & Foster, S. L. (2003). *Negotiating Parent-Adolescent Conflict: a Behavioral-Family Systems approach*. New York: Guilford Press.
- Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Atlı, S., & Şahin, B. K. (2015). "Okul Öncesi Dönem: Anne Baba Tutumları." *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3).
- Semerçi, Z. B. (2007). *Ergen Ruh Sağlığı Aileler ve Ergenler*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Shek, D.T.L. (2008). Economic Disadvantage, Perceived Family Life Quality And Emotional Well-Being In Chinese Adolescents: A longitudinal study. *Soc Indic Res*, 85, 169-189.
- Smith, C., Perou, R., ve Lesesne (2002). Parent education. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of Parenting. Social conditional an dapplie dparenting*. Lawrence Erlbaum Associates. Publishers.
- Seiffge-Krenke, I., Persike, M., Karaman, N. G., Cok, F., Herrera, D., Rohail, I., ... & Hyeyoun, H. (2013). "Stress with Parents And Peers: How Adolescents From Six Nations Cope With Relationship Stress." *Journal of Research on Adolescence*, 23(1), 103-117.
- Steinberg, L. D., & Çok, F. (2007). *Ergenlik*. İmge Kitabevi.
- Şemin, U.R. (1992). *Gençlik Psikolojisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi
- Solak, A. (2009). Çocuklarda ve Gençlerde Şiddet, Saldırganlık ve Suçluluk Duyguları Açısından Anne-Baba Eğitimi, 14. Baskı, Hegem Yayınları, Ankara.

- Temel, Z. F. & Aksoy, A. B. (2005). *Ergen ve Gelişimi: Yetişkinliğe ilk adım* (2.basım : Ocak 2005). Yenişehir, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Trommsdorff, G. (2013). Toplumsal Değişim Ve İnsan Gelişimi Açısından Çocuğun Değeri. S. Bekman ve A. Aksu-Koç, (Ed.), *İnsan Gelişimi, Aile ve Kültür: Farklı bakış açıları içinde* (133-154). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Tuggle, F.C, Kerpelman, J.L.,Pittman, J.F. (2014). "Parental Support, Psychological Control, and Early Adolescents Relationships with Friends and Dating Partners." *Family Relations* 63, 496 – 512.
- TÜİK (2006). Aile Yapısı Araştırması. Ankara.
- Türnüklü, A. (2000). "Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme." *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24, 543–559.
- Özdemir, Y., & Çok, F. (2011). Ergenlikte Özerklik Gelişimi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 152-162.
- Özpolat, A. (2010). Ailede Demokratik Sosyalleşme. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 20(20).
- Updegraff, K. A.,Mchale, S. G., Crouter, A. C., ve Kupanoff, K. (2001). "Parents' Involvement in Adolescents' Peerrelationships: A Comparison Of Mothers' Andfathers' Roles." *Journal of Marriage and the Family*, 63(3), 655-669.
- Ucanok Z., & Güre, A. (2014). Perceived Economic Strain And Psychological Well-Being: The Mediatonal Role Of Parental Relations İn Turkish Early Adolescents. *Journal of Early Adolescence* XX(X), 1-27.
- Ünal, İ. (2011). *Gençlerle İletişim*. Nesil Yayınları: İstanbul.
- Yörükoğlu, A. (1993). *Gençlik Çağı, Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar*, (8.Baskı). İstanbul: Özgür Yayın Dağıtım
- Abalı, O. (2006). *Ergenlik Dönemi ve Sorunları*, (2. Baskı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Wilkinson, R. B. (2004). The Role Of Parental And Peer Attachment İn The Psychological Health And Self-Esteem Of Adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 33(6), 479–493.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

A family is a kind of school where individuals acquire interpersonal communication skills. Thus, all relationships of an individual are formed in accordance with the knowledge s/he has acquired in family environment. These knowledge and skills begin with the birth of the individual through the communication with the environment. The intra-family communication includes the messages and the reactions they show each other through verbal or nonverbal behaviours. When this communication is established properly, the individuals understand each other more easily (Doğan, 2013: 208).

The number of adults who take care of a kid in a family and their communication with the kid are highly important, since it is a family that forms communication strategies of a kid (Pembecioğlu,2011). As a result of many studies, it has been found that families, in particular, have remarkable roles regarding both kids' academic successes and positive relationships they will establish all through their lives (DePlanty, Coulter-Kern

and Duchane, 2007; Dinizulu, Grant, Bryant and et. al., 2014; Fan and Chen, 2001; Friesen, Woodward, Horwood and Fergusson, 2013; Jaynes, 2005). Therefore, the quality of an individual's interaction with his/her family is significant in terms of both sides. Building this interaction formed between parents and kids on a solid ground changes depending on the quality of communication process and on mutual expectations. In order to build it on a solid ground, it is indispensable to determine mutual expectations properly. The aim of this research is to account for the relationships of the university students with their parents according to the perspectives of parents and the young.

Method

Pattern research has been carried out in basic interpretative qualitative research pattern (Merriam, 2013). The qualitative research is a method which opens up an opportunity to discover a matter or a subject as well as provides to research the determined subjects in terms of details, content and differences profoundly (Creswell, 2013; Patton, 2014). In this research, semi-structured interview method has been preferred for data collection within the basic interpretative qualitative research pattern, because the university students' relationships with their parents in the youth perspective have been aimed to study in detail.

Study Group

In the research, criterion sampling, one of the purposive sample methods, has been used when choosing participants (Patton, 2014: 46). The observation units of criterion sampling may consist of the individuals who have particular qualifications, events or of cases. In this case, the units which meet the criterion determined are sampled (Büyüköztürk and et. al., 2009; Patton, 2014:238). The sample in this research consists of 10 female and 5 male students attending Gaziosmanpaşa University Vocational School of Social Sciences and Vocational School of Technical Sciences, whose ages are ranging from 18 to 21 and of their parents. The interviews have been done face-to-face individually by the researcher firstly with the students and later with their parents, with 45 people in total. The survey data have been collected through a semi-structured interview form developed by the researcher and applied to the each university student and their parents in person. Code names have been used for the students and parents in the interviews.

Findings (Results) and Discussion

As a result of the research, it has been found that there are differences between the parents' and children's expectations. Especially, the fathers expect more respect from their children. This difference is related to the generation gap. Intergeneration communication literature involves the studies carried out on analyzing interpersonal communication dynamics of kids, the young, the elderly and the middle aged between the general categories as well as on communication problems emerging from generation gap in a theoretic level (Becerikli, 2013: 20). Besides, the expectations of parents and the young about communication match up with each other. In addition, it is seen that there is a difference of opinion between parents in the cases when establishing an open communication is hard. It has been concluded that according to both the young and the

parents, speaking about their love affairs with their parents is seen as a primary matter. It has been found that all of the girls have difficulty in dressing, manners and customs and in misunderstandings while all of the boys have difficulty in politics, shameful situations, smoking and the Internet issues. In adolescence period, peer, family and romantic relationships have an important role in forming adolescent development (Tuggle, Kerpelman and Pittman, 2014, p.496). It has been understood that the fathers' communication style, being conscient, adopting the family, their moral values, reading habits as well as the mothers' congeniality, self sacrifice, raising children attitudes, their virtue, morality, patience, diligence, communication, supportive attitudes towards their children and their frugality set examples for the young. Another finding is that the young think their mothers are more self-sacrificing than their fathers. It has been found that the young criticize the fathers more than the mothers about the behaviours they want to change. The male students have more difficulty in communicating with their fathers in contrast to the females and they stand more alone is another result of the research. Another finding reached is the gap between generations. It has been understood parents compare present and past and they think everything used to be normal and ordinary, today's youth wants particular interest and they possess ample rights to speak. It is inevitable that their inner conflicts and expectations reflect on their families and environment, then it turns into a conflict with the previous generation.

The folk wisdom is that there is a remarkable differences in ideas and attitudes between the two generations and the sepration derived from this difference emerges as "conflict of generations" (Ünal, 2011: 97).